

อาหารสมอง

● **วรกรณ์ สามโกเศศ**
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

หน้าปกนิตยสาร The Economist ฉบับ 7-13 June, 2014 เป็นรูปคนกำลังเตะฟุตบอลบนหาดทรายใน

บราซิลสถานที่แข่งฟุตบอลโลก 2014 และมีอักษรตัวโตจำหน่ายประกอบว่า Beautiful Game, Ugly Business การขึ้นปกและเขียนข้อความอย่างนี้มันคงต้องมียะไรอยู่ในกอไผ่เป็นแน่

จำเลยคนสำคัญคือ FIFA (Federation Internationale de Football Association)

ผู้จัดการแข่งขันฟุตบอลโลกทุก 4 ปี และทำหน้าที่กำกับดูแลการแข่งขันฟุตบอลทั่วโลก โดยมีสมาชิกรวม 209 ประเทศ ไทยก็เป็นสมาชิกประเทศหนึ่ง

การ “ซื้อ” ผู้ตัดสิน ผู้เล่นบางคนหรือทั้งทีมในการแข่งขันนั้นสำคัญทั่วโลกตลอดระยะเวลา 10-15 ปีที่ผ่านมาเป็น “ความลับที่เปิดเผย” กันในหมู่นักเตะเรื่องฟุตบอล รายงานลับของ FIFA ที่ถูกแฉโดย New York Times ระบุว่า “ซื้อ” กรรมการเพื่อให้ผลการแข่งขันเป็นไปตามที่เจ้าพ่อนักพนันต้องการโดยผ่านสมาคมผู้จัดท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของ FIFA ในการแข่งขันหลายแมชชีนมิตรภาพใน แอฟริกาใต้ในปี 2010 เพื่อประชาสัมพันธ์การแข่งขันฟุตบอลโลก

Europol หน่วยข่าวกรองของ EU ระบุว่า มี 680 แมชชีนระหว่างปี 2008-2011 ในการแข่งขันลีกใหญ่ในยุโรป และรอบคัดเลือกเพื่อไปแข่งขันฟุตบอลโลกที่นำส่งสัญญาจะมีทุจริต “ซื้อ” ผู้ตัดสิน ผู้เล่น และ “ล้มบอล” แต่ FIFA ก็ไม่เคยลงโทษใคร

ชื่อเสียงของ FIFA เหนือขึ้นเมื่อหนังสือพิมพ์ Sunday Times ของอังกฤษก่อนหน้าการแข่งขันครั้งนี้ไม่กี่วันลงอีเมลล์ของคนที่มองในแง่ร้ายเรื่อง “ซื้อ” กรรมการหลายคนของ FIFA ด้วยเงิน 5 ล้านดอลลาร์เพื่อให้การทำได้ เป็นเจ้าภาพการแข่งขันในปี 2022 หลังฐานการตัดสินบนมีที่ร่วมกันจนมีข่าวว่าหลังการแข่งขัน

บอลโลกอื้อฉาว

บราซิลจะมีการพิจารณาบทลงโทษใหม่ จะไปแข่งในการตัดทำไม่ท่ามกลางทะเลทรายที่ไม่มีผู้คนมากมายดูและร้อนจัดจนต้องเลื่อนไปจัดในเดือนธันวาคมแทนที่จะเป็นมิถุนายนดังที่เคยจัดกันมา เมื่อเทียบกับคู่แข่งที่มีความพร้อมในการจัดมากกว่าอย่างเช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ก็จะไม่เห็นความบ้ายิ่งขึ้น

FIFA ใหญ่โตท่วมโลกเพราะมีสมาชิกมากและได้รับการยอมรับให้เป็นผู้ทรงอำนาจเด็ดขาดในการกำหนดกฎกติกา การยอมรับผลการแข่งขัน ทั้งๆ ที่เป็นเพียง NGO ที่ตั้งอยู่ในสวิตเซอร์แลนด์และได้สิทธิพิเศษทางภาษี เหตุที่ซื้อสมาคมเป็นฝรั่งเศสก็เพราะตั้งในปารีส เมื่อปี 1904 และเติบโตมีอำนาจเป็นลำดับตามความนิยมกีฬาฟุตบอลที่เพิ่มขึ้น (มีการคำนวณว่าในปัจจุบันมี ผู้เล่นฟุตบอลจริงจังและเป็นครั้งคราวในโลกกว่า 300 ล้านคน)

ความอื้อฉาวในเรื่องการทุจริตและความหุรหุราฟฟ้าของกรรมการ FIFA โดยใช้เครื่องบินเจ็ทส่วนตัว มีคฤหาสน์ใหญ่โต มีความเป็นอยู่ที่เกินความพอดี ทำให้เกิดความอื้อฉาว และเกลียดชังในหมู่แฟนฟุตบอลทั่วโลก โดยเฉพาะในตัวของ Sepp Blatter ประธานผู้มีอายุ 78 ปี ผู้ครองตำแหน่งมายาวนาน 16 ปี และกำลังจะสมัครเกษียณที่ 5 อีกครั้งเพื่อต่ออายุอีก 4 ปี ที่นำตกก็คือ FIFA เป็นที่เกลียดชังของ คนบราซิลจำนวนมากก่อนและระหว่างการแข่งขัน

รัฐบาลบราซิลเสียเงินไปกับการก่อสร้างสนามแข่งขันหลายแห่งถึงกว่า 15,000 ล้านดอลลาร์ (450,000 ล้านบาท) เสียเงินในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการรักษาความปลอดภัยทำให้คนจน 250,000 คน ไร้ที่อยู่ คนจนกว่า 9 คนตายเพราะการเร่งก่อสร้าง คนบราซิลไม่พอใจที่ FIFA ได้รับรายได้ครั้งนี้ไม่ต่ำกว่า 4,000 ล้านดอลลาร์ (120,000 ล้านบาท) แต่ไม่แยแสผลกระทบทต่อคนจน ดังนั้น ครู พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานดับเพลิง คนขับรถเมล์ ฯลฯ กำลังรวมหัวกันนัดหยุดงานเพื่อเรียกร้องค่าจ้างที่เหมาะสม (FIFA-quality wages) กลุ่มนักเคลื่อนไหวเรียกร้องที่ดินและบ้านให้คนจน ในขณะที่พยาบาลก็เรียกร้องหา FIFA-quality hospitals ฯลฯ

บราซิลผู้จัดฟุตบอลโลกปวดหัวกับการประท้วงและต่อต้านฟุตบอลโลกตลอดจนการต่อต้าน FIFA ซึ่งยิ่งใกล้วันแข่งกระแสก็ยิ่งแรงขึ้นทุกที่ Romario นักฟุตบอลผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งบอกว่าฟุตบอลโลก 2014 “เป็นการปล้นครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของบราซิล”

แฟนฟุตบอลโลกคงจะได้มีโอกาสเห็นการประท้วงในรูปแบบใดแบบหนึ่งในจอเป็นแน่ภายใต้บรรยากาศเช่นนี้ ผู้เขียนเองซึ่งเป็นแฟนฟุตบอลก็เบื่อหน่ายกับความเป็นแต่ล้าสมัยของ FIFA เต็มประดา

ราคาถูกจนเข้าทุกครั้งที่ใกล้หมดเวลา คนดู

ไม่มีโอกาสรู้เลยว่าเหลืออีกกี่นาที จะมีการ
ถือป้ายต่อเวลาเท่านั้นเท่านั้นที่ มันช่างต่างจาก
บาสเกตบอล รักบี้ อเมริกันฟุตบอล ที่คนดูรู้ว่า
เหลือเวลาเท่าใด FIFA มอบอำนาจทั้งหมด
ให้ผู้ตัดสินในการเป่านกหวีดหมดเวลา

ทำไมไม่ใช้นาฬิกาที่ตรงกันระหว่างนาฬิกา
ผู้ตัดสินกับเวลาบนบอร์ด หากมีคนเจ้านาฬิกาที่
หยุด แข่งใหม่ก็เดินใหม่ เหน็บสก็ไปไกลจนเลิก
ทะเลาะเรื่องลูกออกหรือไม่ออกเพราะขอทุบ
โทรทัศน์เพื่อตัดสินได้ รักบี้ก้าวหน้ามากเพราะ
ผู้ตัดสินพูดอะไร เดือนใคร ว่าอย่างไร คนทั้ง
สมาคมจะได้ยินหมด และหากสงสัยเพราะมองไม่
เห็นชัดผู้ตัดสินก็จะขอให้เจ้าหน้าที่ทุบโทรทัศน์
ที่ถ่ายทอดมุมดูทบทวนและให้ความเห็นลงมา
สำหรับ FIFA แล้วสิ่งเหล่านี้ไม่จำเป็นเพราะผู้
ตัดสินผู้มีตาพิ่มมองเห็นได้แจ่มชัดในทุกกรณี
สามารถเป่านกหวีดว่าเป็นลูกล้ำหน้าหรือไม่ เป็น
ลูกแยนบอลหรือไม่ สมควรให้ลูกฟรีคิกหรือ
ลูกโทษหรือไม่ ฯลฯ ในเวลาเพียง 2-3 วินาที!

ท่ามกลางความล้าสมัย (อย่างจงใจเพื่อให้
ผู้ตัดสินเป็น God?) ฟุตบอลโลกครั้งนี้จะเพิ่ม
เทคโนโลยีใหม่สองอย่างเพื่อให้คนเห็นว่ามิอะไร
ใหม่เหมือนกัน **อย่างแรก**ก็คือการติดตั้งกล้อง
และสร้างคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์เพื่อส่งสัญญาณ
ให้ผู้ตัดสินรู้ว่าลูกได้เข้าประตูแล้ว ถึงแม้ระบบดี
อย่างไร FIFA ก็ให้กรรมการเป็นผู้ตัดสินอีก
ในแต่ละแมตช์ว่าจะใช้เทคโนโลยีนี้หรือไม่

อย่างที่สองคือสีฟันบนสนามหญ้าโดยผู้
ตัดสินเพื่อให้เห็นตำแหน่งที่ฝ่ายหนึ่งต้องถอยไป
ไม่น้อยกว่า 10 หลา เมื่อมีการเตะฟรีคิก สีนี้จะ
ละลายหายไปในเวลาอันรวดเร็ว อยากรู้ก็ดู ผู้
ตัดสินมีสิทธิ์ที่จะไม่ใช้อีกเช่นกันในแต่ละแมตช์

อย่าไปจริงจังซึ่งเรียลกับฟุตบอลโลกเลย
ครับ ดูสนุกๆ ถือว่ามันเป็นวาทกรรมทางธุรกิจ
ที่เขาปล่อยให้เราดู เราไม่มีทางรู้ว่าเขามีการ
ตกลงลับๆ อะไรกัน มีการ “ซื้อ” และ “ล้ม” กัน
ในแมตช์ใด และมากน้อยเพียงใด

ตั้งใจไว้ว่าถ้าได้ดูฟรีเพียง 22 แมตช์
ก็จะไม่ดูสดมันเลยเพราะหมั่นไส้ แต่เมื่อได้ดู
ทั้ง 64 แมตช์ก็จะดูบางแมตช์ด้วยความปลง
ในบริบทและสิ่งแวดล้อมของมหกรรมครั้งนี้
ที่เงิน 450,000 ล้านบาทของคนบราซิล
น่าจะเอาไปทำอะไรให้คนจนที่มีอยู่มากมาย
ในประชากร 200 ล้านคน ได้เข้าทำกว่าเอามา
ละลายแม่น้ำแยงซี